

СТАТИСТИКА НА ОКОЛНАТА СРЕДА ГОДИШНИ ДАННИ ЗА 2017 ГОДИНА

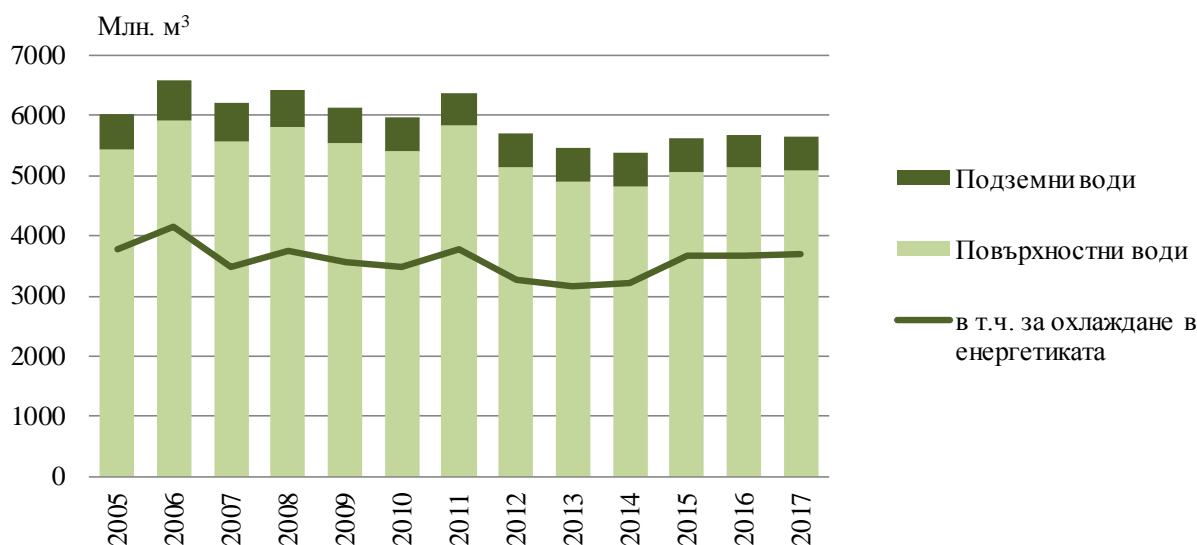
Националният статистически институт представя резултатите от годишните изследвания в областта на статистиката на околната среда за 2017 година. Подробни данни по конкретните теми могат да бъдат намерени в рубриката „Околна среда“ на сайта на НСИ: <http://www.nsi.bg>.

1. Води

Водовземане

През 2017 г. не се регистрират значими изменения в равнището на водоползване на национално ниво спрямо предходната година. Иззетите пресни води за икономиката се оценяват на 5 658 млн. куб. м, или с 0.6% по-малко спрямо 2016 година. Водовземането от повърхностни води намалява с 1.0%, като те формират около 90% от иззетите води. Нараства водочерпенето от подземни източници - с 3.7%, основно за целите на общественото водоснабдяване (ВиК).

Фиг. 1.1. Иззети пресни води за страната (без ВЕЦ)

Структурата на водовземането в страната е относително устойчива. През 2017 г. общественото водоснабдяване (ВиК) черпи 15.6% от пресните води, сектор Селско, горско и рибно стопанство - 14.8%, Индустрия - 69.3%, а сектор Услуги - 0.4%. Най-значителен спад се наблюдава при водовземането от сектор Селско, горско и рибно стопанство - до 834.5 млн. куб. м през 2017 г., или с 8.1% по-малко спрямо 2016 година.

Част от иззетите води се използват от потребителите, а останалата част са загуби на вода (течове, изпарения, неточности при измерването и други физически загуби).

Използвана вода

Водата се осигурява чрез обществено снабдяване (ВиК), напоителни системи, собствено или друго снабдяване. През 2017 г. общото количество на използваната прясна и непрясна вода в страната е 4 733 млн. куб. м и остава на равнището на 2016 година. Водите за охлаждане в енергетиката съставляват основен дял във водоползването в страната (78.3% от използваната вода), но и при тях не се отчита съществено изменение спрямо 2016 г. (ръст 0.6%). Търсенето на вода за напояване на земеделски култури през 2017 г. спада до 287 млн. куб. м, или с 6.8% спрямо 2016 година. В сектор Селско, горско и рибно стопанство водата за напояване през 2017 г. се оценява на 255 млн. куб. метра. Потреблението на вода в сектора на услугите нараства с 15.3%, докато консумацията на вода от домакинствата остава на равнището от 2016 година.

Фиг. 1.2. Структура на използваната вода по основни дейности през 2017 година

Допълнително през 2017 г. за производството на хидроенергия са преработени общо 17.9 млрд. куб. м сурови води (с 16.8% по-малко спрямо 2016 година).

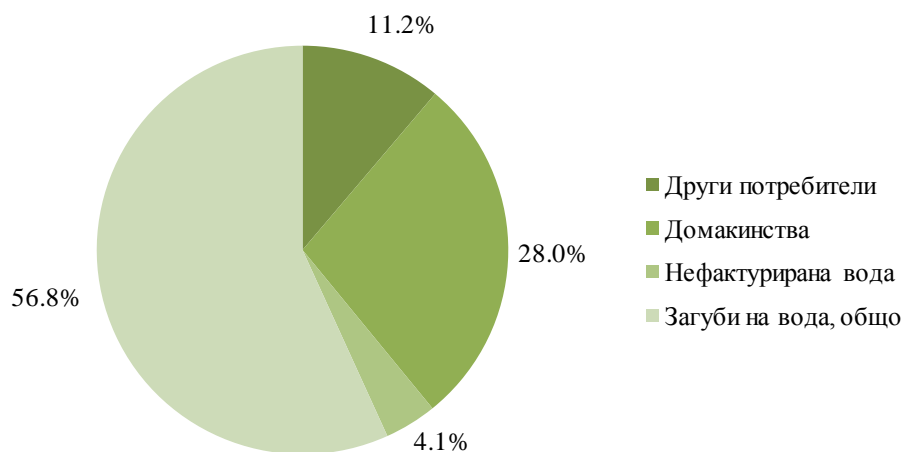
Обществено водоснабдяване (ВиК)

Около 8.4% от използваната вода в страната се осигурява от общественото снабдяване. Подадената вода от ВиК през 2017 г. е 919 млн. куб. м, което е с 0.9% повече спрямо 2016 година. Доставената вода на крайните потребители (фактурирана) през 2017 г. съставлява 39.1% от подадената вода, а подадената нефактурирана вода - 4.1% (за технологични, противопожарни и други цели). Общите загуби на вода през 2017 г. се оценяват на 56.8% от подадената вода (521.4 млн. куб. м), което е без

промяна спрямо 2016 година. Загубите при транспорта на водата (реални загуби) през 2017 г. се оценяват на 441.7 млн. куб. метра.

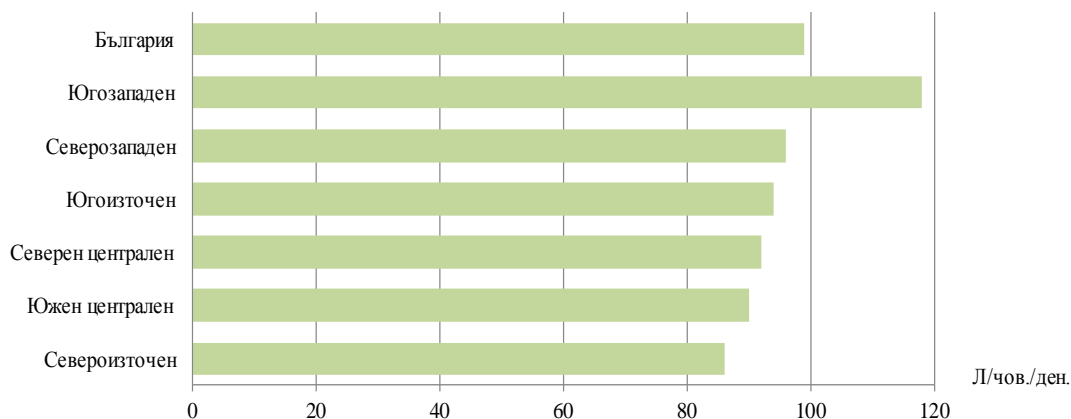
Фиг. 1.3. Подадена вода от общественото водоснабдяване през 2017 година

С обществено водоснабдяване е свързано 99.4% от населението в страната. Потреблението на вода от домакинствата през 2017 г. се оценява на 99 л на ден средно на човек (2016 г. - 100 л/чов./ден.). Над средното за страната е потреблението на вода от домакинствата в Югозападния район (118 л/чов./ден.), а най-ниско - в Североизточния район (86 л/чов./ден.). През 2017 г. 3.0% от населението е било на режим на водоснабдяване поради недостиг на вода, предимно сезонен.

Общата дължина на водопроводната мрежа (експлоатирана от ВиК) през 2017 г. е 75 034 км, от която новоизградена - 196 км, и реконструирана/подменена - 449 километра.

Фиг. 1.4. Потребление на питейна вода от домакинствата, свързани с общественото водоснабдяване през 2017 г., средно на човек (л/ден.)

Отвеждане и пречистване на отпадъчни води

През 2017 г. от икономиката и домакинствата са образувани около 428 млн. куб. м отпадъчни води и 3 725 млн. куб. м отработени води от охлаждащи процеси - общо те съставляват 87.8% от използваните води.

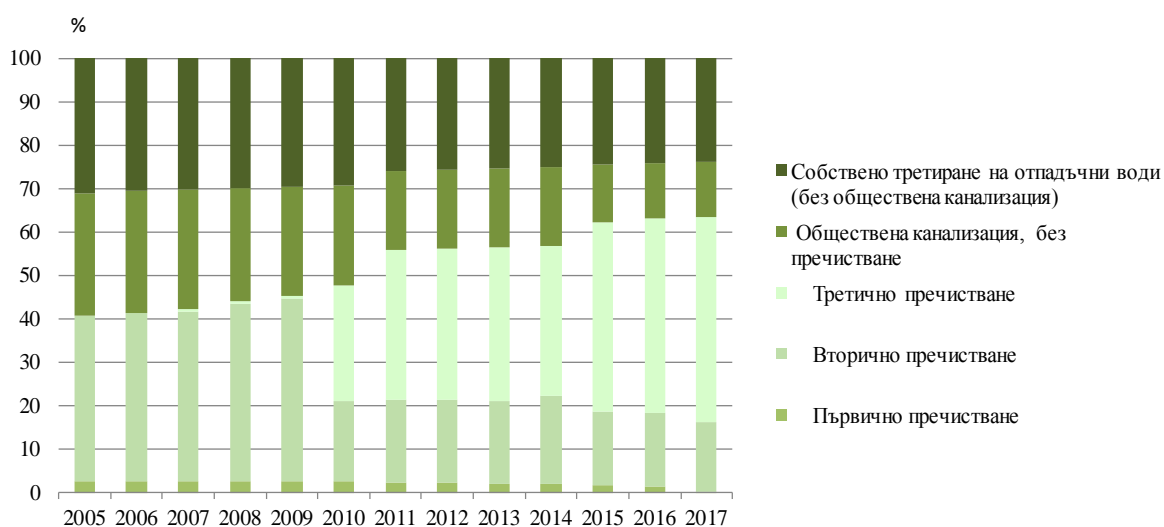
Общият обем на отведените отпадъчни води във водни обекти от икономическите дейности, домакинствата и обществената канализация (вкл. дъждовни и др.) през 2017 г. се оценява на 768 млн. куб. м (без охлаждащите), от които 75.8% са третираны в селищни и производствени пречиствателни станции (75.1% за 2016 година). Нараства относителният дял на индустриалните води, пречистени на място преди отвеждането им във водни обекти - от 70.2% (2016 г.) на 70.4% (2017 година). През 2017 г. в страната са регистрирани 169 действащи селищни пречиствателни станции за отпадъчни води, от които 110 с капацитет над 2 000 еквивалент жители.

Относителният дял на населението с услуги по отвеждане на отпадъчните води в обществената канализация през 2017 г. се оценява на 76.0%. Със селищни пречиствателни станции е свързано 63.4% от населението на страната. Най-висок дял на свързаното население е отчетен в Югозападния район (77.3%) и Североизточния район (71.8%), а най-нисък - в Северозападния район (43.9%).

На национално равнище се регистрира нарастване на дела на населението, свързано със СПСОВ с вторични методи и методи за допречистване - от 61.8% (2016 г.) на 63.2% (2017 година).

Общата дължина на канализационната мрежа (експлоатирана от ВиК) през 2017 г. е с дължина 11 746 км, в т.ч. новоизградена - 149 км, и реконструирана/подменена - 8 километра.

Фиг. 1.5. Относителен дял на населението с канализация и пречистване на отпадъчни води в България

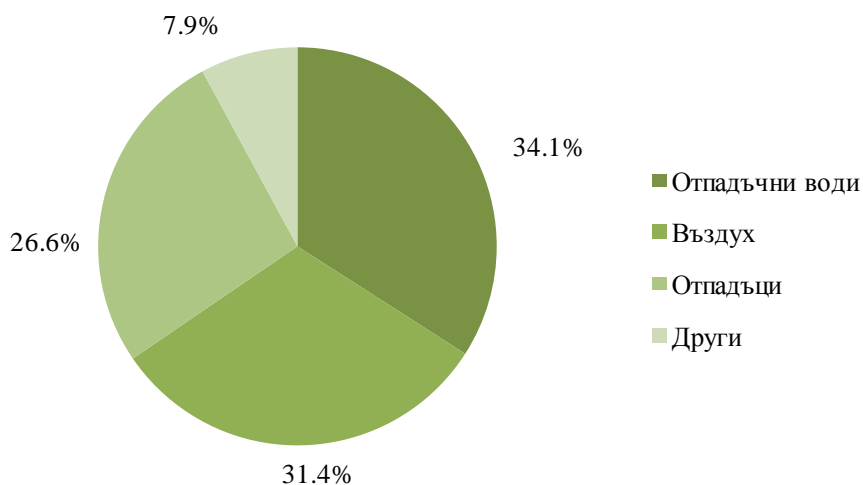

2. Дълготрайни материални активи с екологично предназначение

Дълготрайните материални активи с екологично предназначение (ДМАЕП) са част от общите дълготрайни материални активи в страната. През 2017 г. делът на наличните в края на годината ДМАЕП по отчетна стойност възлиза на 5% от общите ДМА в страната.

В края на отчетния период общата стойност на наличните ДМА за околната среда е 9 468 млн. лв. и в сравнение с предходната година нараства с 4.7%. Както през предходните години, така и през 2017 г. с най-голям относителен дял са ДМА за пречистване и отвеждане на отпадъчните води (производствени и селищни пречиствателни станции, канализационна мрежа и др.) - 34.1%, следвани от съоръженията за опазване на въздуха - 31.4%, и за третиране на отпадъците - 26.6%.

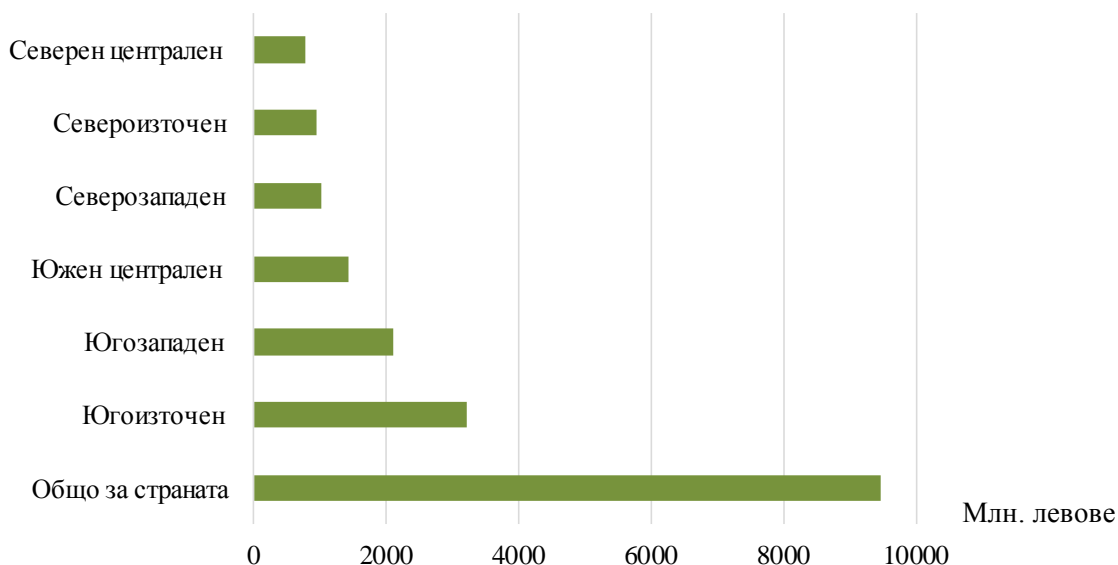
Фиг. 2.1. Наличност на дълготрайните материални активи с екологично предназначение по екологични направления към 31.12.2017 година

Регионалните данни сочат, че в края на 2017 г. най-много налични ДМАЕП има в Югоизточния район на страната (отчетната стойност е 3 208 млн. лв.), а най-малка наличност е отчетена в Северния централен район (770 млн. лева).

Фиг. 2.2. Наличност на дълготрайните материални активи с екологично предназначение по статистически райони към 31.12.2017 година

Общата отчетна стойност на придобитите ДМАЕП през 2017 г. е 317.6 млн. лева. Преобладаващата част от тях са за третиране на отпадъците - 50.8%, опазването на въздуха - 21.4%, за отвеждането и пречистването на отпадъчните води - 17.0%, и други - 10.8%. Апаратурата за мониторинг и контрол, придобита през годината, се оценява на 11.8 млн. лева (3.7%).

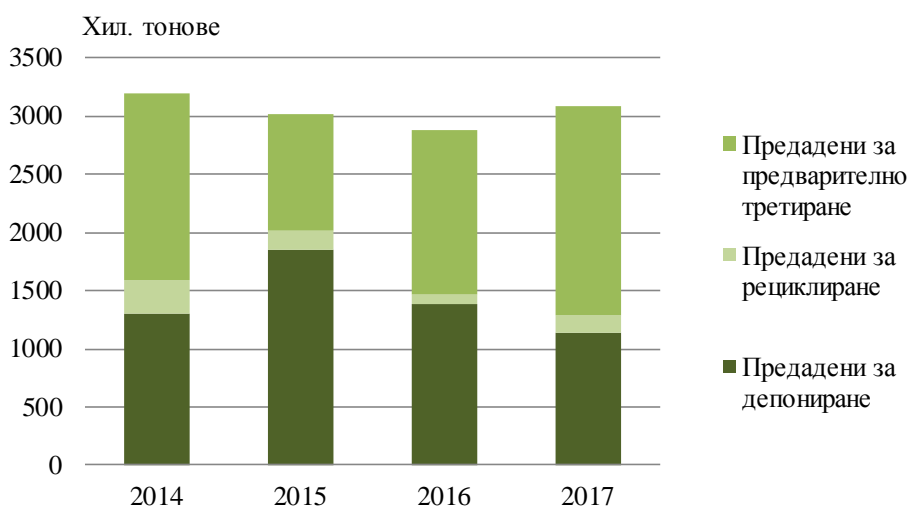
Придобитите ДМАЕП в страната са съсредоточени основно в промишлеността - през 2017 г. общата стойност се оценява на 212.9 млн. лв., или на 67% от въведените в експлоатация в страната. Както в предходни години, така и през 2017 г. най-висока е стойността на ДМА с екологично предназначение в секторите Добивна и преработваща промишленост - 29.9%, Канализационни услуги, управление на отпадъци и възстановяване (специализирани производители на услуги за опазване на околната среда) - 23.2%, и Производство на енергия, доставяне на води - 13.9%.

3. Битови отпадъци

През 2017 г. количеството на образуваните битови отпадъци се оценява на 3 080 хил. т, или с 6.9% повече спрямо 2016 година. Регистрира се намаление на относителния дял на битовите отпадъци, предадени за депониране - от 48.0% през 2016 г. на 37.1% през 2017 година. Същевременно се увеличава дялът на предадените за предварително третиране битови отпадъци - от 49.2% (2016 г.) на 58.1% (2017 година).

Фиг. 3.1. Образувани и третираны битови отпадъци

Продължава изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци. Същевременно се закриват изградени в миналото депа за битови отпадъци, които не отговарят на екологичните изисквания. Общият брой на регистрираните депа в експлоатация през 2017 г. е 104, като част от тях са съоръжения от регионалните системи за управление на битовите отпадъци.

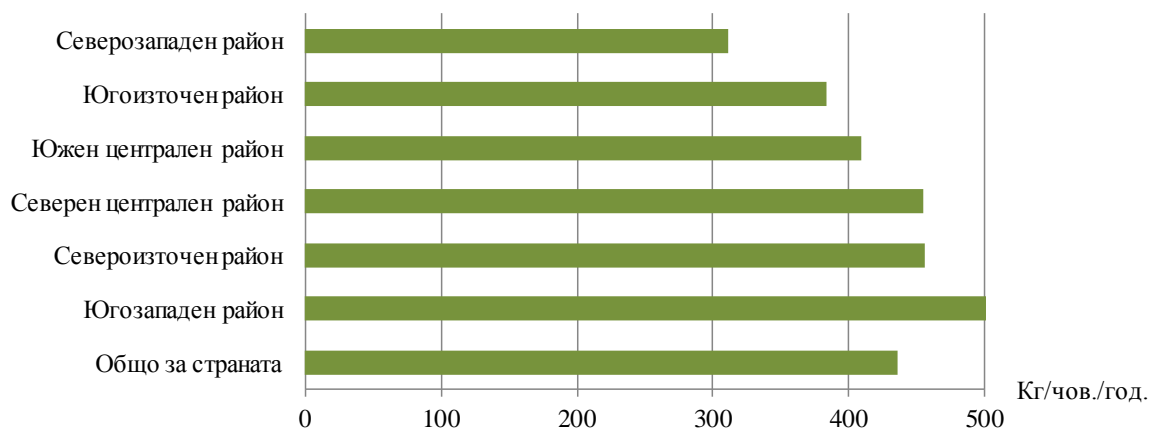
Във все повече населени места се въвеждат системи за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, като през 2017 г. общият им брой достига 4 642. На национално ниво относителният дял на обхванатото население през 2017 г. се запазва на равнището на предходната година - 99.7% от общото население.

Образуваните битови отпадъци средно на човек от населението показва натиска върху околната среда. През 2017 г. количеството на образуваните отпадъци в страната се оценява на 435 кг средно на човек, или с 29 кг повече спрямо 2016 година.

Регионалните данни сочат, че през 2017 г. водещо място по събрани битови отпадъци средно на човек е Югозападният район (508 кг/чов./год.), а на последно място - Северозападният район (312 кг/чов./год.).

Фиг. 3.2. Събрани битови отпадъци средно на човек по статистически райони през 2017 година

Сравнението по области през 2017 г. показва, че най-голямо количество битови отпадъци средно на човек са събрани в областите Габрово, София (столица), Варна и Пловдив (с над 500 кг/чов.), а най-малко - в област Кърджали (241 кг/чов.).